

Uzruna sakarā ar prāmja „Estonia” vraka izpētes sākumu 2021. gada 9. jūlijā prāmja avārijas vietā Baltijas jūrā

1994. gada 26. novembrī, divus mēnešus pēc prāmja „Estonia” bojāejas rudens vētrā tai paša gada 28. septembrī, prāmja bojāejas vietā notika aizlūguma un svētīšanas dievkalpojums. Tajā dievkalpojumā Igaunijas Evaņģēliski Luteriskās Baznīcas arhibīskaps Jāns Kīvits svētīja ziedu vainagu, ko nolaida viņos kā simbolisku zīmi „Estonia” bojāejas vietas iesvētīšanai par kapu. Kopš tā laika „Estonia” vraka vietu un tās tuvāko apkārtni jūras dibenā uzskata par kapa vietu, kur jau vairāk nekā cetudālgadsimta kopā ar nogrimušo kuģi atdusas arī simtiem pasažieru un apkalpes locekļu. Šīs atdusas vietas kapa mieru sargā 1995. gada februārī noslēgtā starpvalstu [vienošanās](#).

Nekāda vienošanās, kas pat ar sodu piedraudot, aizliedz „Estonia” bojāejas vietā kapa miera traucēšanu, neglābj nevienu no šaubām un nedod atbildes uz jautājumiem, kuri joprojām moka bojā gājušo tuviniekus, bet arī apkārtējo valstu sabiedrību. Kamēr mēs nevaram darīt neko konkrētu, lai rastu uz jautājumiem atbildes, ir jāsamierinās ar neziņu. Līdz šim daudzus ir mierinājusi pārliecība, ka neziņa dažkārt var dot lielāku dvēseles mieru nekā šaubas un puspatiesības. Jautājumi tomēr paliek...

Pirms divdesmit sešiem gadiem „Estonia” bojāejas vietā noturētajā aizlūgumā arhibīskaps Jāns Kīvits sacīja: „*Katrs zaudējums, jo vairāk satriecošs zaudējums, liek mums uzstādīt jautājumu: Kāpēc? Šie jautājumi paceļas nebeidzamā virknē. Un atbilžu uz tiem nav. Taču aiz šīs nebeidzamās virknes manā priekšā stāv vēl lielāks jautājums: Kāpēc vispār kaut kas ir? Kāpēc vispār ir zeme un jūra, debess un daba, un mēs – cilvēki – daļa no visa tā? Kāpēc ir dzimšana un miršana? Kāpēc dzīve? Kāpēc mēs? Šis noslēpums liek man klusēt. Tā priekšā stāvu es ar godbijību un izbrīnu. Lietas nav manās rokās un pārziņā. Tās nav cilvēku rokās, kā domāju.*”

Uz eksistenciāliem jautājumiem par satriecošu nelaimju vai katastrofu notikšanu atbildi var dot caur ticības prizmu. Kristīgā ticība apstiprina nāves neizbēgamību, taču tā sludina arī nāves un ciešanu zudību un dzīvības uzvaru. Mūsu ticības pamatvēsts ir ietverta cerībā uz augšāmcelšanos no mirušiem un mūžīgo dzīvību.

Ticot dzīvības uzvarai pār nāvi, nākas tomēr meklēt atbildes uz praktiskiem un saprātīgiem jautājumiem, izmantojot līdzekļus un iespējas, kas zinātnei un tehnikai attīstoties ir mums dotas. Mūsdienu tehniskās ierīces un zināšanas izmantojot un pie „Estonia” kuģa vraka izpēti organizējot tad arī cenšas aizpildīt izziņas nepilnību. Tālab pētīšanai ir panākta starpvalstu vienošanās un baznīcu piekrišana.

Lai godātu līdz ar „Estonia” kuģa vraku jūrā apglabāto kapa mieru, turētu dārgu visu aizgājušo piemiņu un uzrādītu cieņu pret viņu pēdējās atdusas vietu, Igaunijas, Zviedrijas, Somijas un Latvijas baznīcu vadītāji ir vēlējušies, sadarbībā ar izpēti veicošām personām un institūcijām, noturēt piemiņas lūgšanu jūrā tieši pirms izpētes sākuma. Šī lūgšana ir mīlestības izpaušme pret visiem, kuru gājums 1994. gada 28. septembrī pārtrūka. Viņi nekad nenokļuva pie mērķa, uz kuru bija ceļā... Taču mēs ticam, ka viņi nokļuva mājās – mūžīgajās mājās.

Lūdzam aizgājušo dvēselēm Dieva mieru un mūžīgu svētību. Pateicamies Radītājam par katru izdzīvojušo un izglābto, kam tika dāvāts jauns sākums turpmākai dzīvei. Lūdzam izpētes darbiem Dieva svētību un izdošanos, lai visi varētu iegūt mieru sirdī un dvēselē.

Urmass Vīlma
Igaunijas Evaņģēliski Luteriskās Baznīcas arhibīskaps